proLékaře.cz | 24.9.2026

KOVÁŘOVA KOBYLA CHODÍ BOSA ANEB MATKA LOGOPEDKA

Milé čtenářky, milí čtenáři,

předkládáme Vám „zpověď" nás matek-logopedek z redakce a věříme, že se jejím čtením rozvzpomenete na vlastní zkušenosti, poučíte se, pokud ještě nemáte děti, nebo se jen tak pobavíte.

Příjemné čtení!

Vaše redakce

Ester Lochmanová

Matka logopedka, aneb jak trápit své dítě...

Ano, docela jsem si ulevila, když jsem se od dalších logopedek dozvěděla, že terapie u vlastního dítka doma není vždy jednoduchá a někdy ani vhodná. Role matky a logopedky v jednom je náročná, často spíše pro naše děti. Plány a pokusy na vlastních dětech nejsou vždy kompatibilní s pohodovou atmosférou doma. Protože jsem u svého syna, chronicky rýmového dítěte, mandlového dítěte, očekávala jisté obtíže, bylo zřejmé, že bude veselo. Klidová poloha jazyka byla u nás po druhém roce jen teorií, o alveolárních hláskách nemluvně a interdentální sykavky jsme dostaly též naděleny. Určitě si umíte představit, jak jde logopedka na hřiště, má dítko se stále otevřenými ústy, dechové návyky jen ústní, nudle u nosu, alveolární hlásky na spodině, interdentální sykavky ukázkové.

Má snaha byla veliká a přes úporné rýmy se nám dařilo cvičit oromotoriku, klidovou polohu jazyka. Začali jsme se synem cvičit hravou formou od 2,5let, hodně jsme cvičili s jídlem v běžném průběhu dne. Postupem času jsme mu nechali odebrat mandle, přecvičovali dechové návyky a nakonec skončili na alergologii, jinak by nosem nedýchal dodnes. Můj syn již vypozoroval pravidelné okamžiky našeho cvičení a často nebyl k nalezení, či se mnou raději nemluvil, abych ho neupozorňovala na cokoli…ke komunikaci si začínal vybírat kohokoli jiného než svou milovanou maminku. A tak mi nezbylo, než se trošku zklidnit a polevit. Naše terapie se tedy protáhla, ale v předškolním věku se mu začaly dobře fixovat sykavky. Při návštěvách kamarádek logopedek mé dítě vycítilo velké pozorování, proto raději udržoval čelistní úhel na minimum a mě mé drahé kamarádky napomenuly, zda bych syna už nechtěla vážně nechat být. Tak jsem po komentářích svých kolegyň a kamarádek nechala své dítě ještě více žít bez nácviků a instrukcí a zmírnila již tak zmírněnou logopedickou intervenci. Před vstupem do školy jsem opět chytla panické stavy a snažil se vyvodit vibranty. Po zkušenostech úporné matky logopedky se mé dítě již z principu vzpouzelo a vibranty se mi vyvodit nedařilo. Naštěstí naše kamarádské pobyty s dětmi plné matek logopedek se jedno prázdninové léto vyplatily, na moje dítě se vrhly jiné ruce a postupy a bylo vyhráno. Jsem moc šťastná, že jsme vše stihli před vstupem do školy a mé dítě si jistě ulevilo od otravné matky, která to, viděno dnes s odstupem času, opravdu přeháněla. Jediné, co mě uklidňuje, že syn, jak se zdá, si toho moc z tohoto období nepamatuje nebo si raději pamatovat nechce. Má zkušenost mne ale velice posílila v poznání, jak těžké je pravidelně cvičit s dětmi doma, jak důležité je nápravy dělat zábavně a citlivě. Mé druhorozené dítě se narodilo raději bez nutnosti zásahu, co kdyby…

proLékaře.cz | 24.9.2026

Barbora Červenková

„Katku mám rád…“

Mám dva syny. S tím starším šlo z hlediska řeči vše jako po másle. V roce a půl tvořil věty jako třeba „čokolku koupíme“, ve dvou letech uměl povykládat pohádku, ve třech si začal pohádky vymýšlet sám. Když mu bylo dva a půl roku, při hře jsem ho naučila dávat jazýček nahoru a on se krásně jen po několika opakováních při hře naučil říkat hlásky druhého artikulačního okrsku, posléze samo následovalo dlouhé vibrační R a nakonec přišlo samo i Ř. Každý ho chválil, jak krásně mluví, a mně to dělalo radost. Moje kamarádky logopedky již v té době chodily se svými dětmi na logopedii. Pro mě to byl nový poznatek, že pro mámu logopedku to může být efektivnější postup, než se snažit s vlastním dítětem učit doma sama. S druhým synem to však už taková procházka růžovým sadem nebyla. Do dvou let nemluvil vůbec. Před druhým rokem jsem mu začala dávat EYE Q a on začal pomalinku rozvazovat. Nejprve nás všechny doma označoval slovem táta nebo táto. Potom staršímu synovi začal říkat Dodo. Ten se zlobil a říkal: „Kdy už mi začne říkat Kubo?“. Asi až po půl roce mi začal říkat mámo, mami. Přesto, že po druhém roce věku probíhal jazykový spurt a brzo si osvojoval čtyři nová slova denně, tak se pořád jeho obsahová stránka opožďovala za normálním vývojem zhruba o tři měsíce. Nyní má čtyři roky. Stále nemluví gramaticky úplně správně, některá jeho prohlášení baví celou rodinu, jako třeba když jedeme kolem louky, kde se pasou tři koníci, a on prohlásil: „Mámo, tři krávičci.“. Pohádky už vypráví a taky ho baví si je upravovat velmi kreativně podle svého. Například pohádku o Červené Karkulce s oblibou začíná slovy: „Karkulka byla zlá, špinavá a poďobaná.“. Na logopedii jsme začali docházet ve čtyřech letech věku. Nepoužívá správně tupé sykavky a netvoří Ř. Vyvodí je sice bez potíží, ale nechce to se mnou cvičit. Stačilo by nám říct denně pár slovíček, ale on zkrátka nechce. Já třeba řeknu: „Řekni dřevo.“ a on řekne: „Děda.“ a strašně se tomu směje. Snažili jsme se ho různě motivovat, vymýšlet hry, odměny a nic. Objevil například, že existuje kategorie předškolák. Ti ve školce dělají pracovní listy a on ještě ne. Moc by už jím chtěl být. Tak se nás doma ptal, jestli já už jsem předškolák, táta je předškolák a Kuba taky. Říkala jsem mu, že předškoláci se už učí Ř. Na ledničku jsme nalepili kartu předškoláka, za každé cvičení se mnou dostává nálepku, kterou si tam lepí. Ale nejsou to ty správné pracovní listy ze školky, takže to prokoukl a cvičit nechtěl. Na logopedii ale chodí rád, chodí za mou kolegyní Katkou. Často doma říká: „Katku mám rád, je na mě hodná.“. Teď už doma při logopedii spolupracuje. Pomohlo zkrátka to, že chodí za někým jiným. A můj muž, který chodí s dětmi k doktorovi zcela raritně, když zjistil, jak je Katka mladá a hezká, projevil opravdový zápal a prohlásil, že na tu logopedii bude jezdit klidně on, že si to v práci zařídí. Ještě, že ty mladé a šikovné kolegyně máme.

Naděžda Lasotová

S Vános já mám nejlaději, kdys se doma vsichni smějí, kdys se kapsi mskají a pskavky pskají

„Co to ten kluk asi recituje,“ říkám si na první vánoční besídce ve školce. Umělecký dojem ještě podtržen tou jedinou sykavkou ukázanou všem asi centimetr mezi zuby. Jen si povzdechnu. Je to jasný.

Přesně vím, co mám dělat. Všechno půjde jako po másle. Žádanka u pediatra - žádný problém. Objednání na logopedii – žádný problém. Terapeutický plán – žádný problém. Mám jasnou představu, jak chci, aby to běželo. Základem úspěchu je pravidelné domácí procvičování, a to v pravidelnou dobu. Volím dobu před spaním, už v klidu, v posteli, před pohádkou … pravidelná chvilka.

A ejhle. „Dneska se mi fakt nechce,“ říkám si asi sotva po týdnu cvičení, „uděláme to zítra, dneska na to nemám…“. A tak šup s děckama do postele a už se chystám na čtení pohádky. Honem honem, ať už spí. A z druhé postýlky se najednou ozve OGOPEDYJÉ?! Zodpovědný přístup k logopedii má tedy můj mladší, sotva dvouletý, syn?! A tak díky němu jsme do roka zvládli „… když se kapři mrskají a prskavky prskají“. Neboť kdykoli jsem měla chuť z logopedie vycouvat, ozvalo se ogopedyjé. A přes to nejede vlak, mamka musí poslouchat.

Smekám přede všemi, kteří mají sílu a chuť plnit všechny naše logopedické rady a kteří pracují opravdu pravidelně. Vyhráno má ten, koho přesvědčíme, že ogopedyjé je krásná.

Zuzana Lebedová

Měl dědeček kolotoč…

Mám dva syny – Matyáše a Františka, extroverta a introverta. Optimistu a pesimistu. Řečově akcelerovaného a řečové opožděného jedince. Syna zadrhávajícího dva týdny a syna zadrhávajícího dva roky….

První syn mluvil hodně a brzy. Okolím to bylo pokládáno za důsledek mých logopedických intervencí (nebyly žádné, Mates prostě mluvil hezky a dobře, bez mého přičinění).

Druhý syn mluvil později a pak rovnou začal koktat. Cítila jsem, že ho nemůžu a nechci terapeutizovat. Věděla jsem, že koktavost máme u mužů v naší rodině dědičnou a že já jsem přenašečkou této dědičné dispozice, a věděla jsem, že neuklidním-li se, bude kluk koktat už jen proto, že jeho matka je z toho hysterická. Začala jsem si pravidelně telefonovat s kamarádkou logopedkou, která mi v podstatě poskytovala podpůrnou psychoterapii, a své

proLékaře.cz | 24.9.2026

Irena Šáchová

Není nic horšího než procvičování logopedie s vlastními dětmi

Děti mám tři – nejstarší syn (nyní 14), dcera (12) a nejmladší dcera (6). Nejvíce práce bylo se synem, ve čtyřech letech neměkčil, sykavky obou řad byly úděsné, o kmitných hláskách nemluvě. Mluvit začal dříve, než chodit, byl šikovný a již od miminka „technik" – mezi první slova patřila „emam" = máma „op" = šroub a „áp" = jeřáb. Věty skládal velmi záhy a ne ledajaké, obsáhlé a technicky laděné. Při procházce okolo Hlavního nádraží neustále vykládal, jak budě dělat muňu muňu (= mazlit se) s vlakem. Artikulace vázla, syn stárnul a procvičovat cokoli odmítal. Dal se krátkodobě přimět ke grimasám před zrcadlem, toť vše. Začala jsem propadat panice, koho oslovit, zda začít regulérně chodit na logopedii? Se svým plánem jsem ho seznámila a kupodivu reagoval velmi pozitivně… Koneckonců po logopedických ambulancích chodil od miminka. Kolegyně-kamarádky pracují po celé republice a my vždy hodně cestovali…tu na hory, tu k babičce, v létě na kola. A cestou jsme se dost často stavili na logopedii, syn to měl vcelku rád. Kamarádka-logopedka si s ním hrála, občas dostal dáreček…zkrátka návštěvy logopedií byly fajn. Můj plán zněl, půjdeme k paní logopedce, která rozhodně není kamarádka, je stará, přísná a ty se budeš muset snažit. Od plánu jsem postupně upustila, protože gró práce bude stejně na mně, logopedka nelogopedka. Syn začal mocně žvýkat žvýkačky a mě osvítila myšlenka, co to s ním zkusit přes dceru. Byly jí necelé dva roky, mluvila na svůj věk báječně, kromě klasické záměny K versus T. „Káčko" zvládla nápodobou za 3 týdny a díky synovi uměla ve třech letech všechny hlásky, včetně Ř. Syn dělal pokroky sice pomalu, ale ke cvičení se přimět dal. Intaktní kmitné hlásky získal sice až těsně před nástupem do první třídy, ale hlavně že to klaplo.

Nejmladší dcera mluvila také velmi brzy a vzhledem k mým předchozím zkušenostem začala v roce žvýkat žvýkačky. Co lepšího jsem mohla udělat pro stabilitu čelisti, že? Vývoj artikulace u ní šel přirozeně, bez vyhrožování cizí paní logopedkou. Ve třech letech jsme „mírně" pocvičily s jazykem (nejen já, ale i sourozenci těžce nesli, že si dcera říká „Ucka"). A ve třech a půl už uměla R i Ř.

Více dětí naštěstí nemám. Procvičování logopedie s vlastními dětmi je za trest. Nicméně jsem toho názoru, že by každá paní logopedka měla mít syna, aby si prošla tím, co zažívá spousta maminek docházející s chlapečky na logopedii. A na vlastní kůži zažila trucování, vzteky, propadání beznaději, toto vše nás velmi zocelí a dokáže naučit bezmezné trpělivosti s cizími dětmi.

---

večerní úzkosti nad řečovou budoucností svého mladšího potomka jsem začala řešit tekutým anxiolytikem (pro méně zkušené: popíjeli jsme s mužem po večerech víno). Nakonec jsem dosáhla takového vnitřního stavu, kdy jsem věděla, že přijmout to, že dítěti může koktavost zůstat a nebýt z toho nešťastná, je první a zásadní krok k tomu, aby dítě nekoktalo (zní to divě, ale věřte, teď když to píšu, jsem zcela střízlivá). Kluk je plynulý – už tři roky. Uf.

Další výzvou byla pětiletá prohlídka u pediatra. Ze zkušenosti se starším synem jsem věděla, že lékařka bude chtít slyšet nějakou básničku. Večer jsme si sedli s Františkem a řekli mu to. Syn se zamyslel a spustil: „Měl dědeček kolotoč, sežral mu ho červotoč, červotoč byl nažraný, dědeček byl….". „Aha, Františku, tak tuhle básničku nebudeš paní doktorce říkat, ano? Tak nějakou jinou…, třeba písničku? Vzpomněl by sis?" „Loďka je dlóóóóhá, vesla jsou kráááátký, poplujem Míílkóóó poplujem zpáááátky!" (píseň strýčka Pepina z Postřižin). Starší syn na to bystře zareagoval: „ No, to bude teda zítra průser!" Takto povzbuzena vkráčela jsem s Františkem příští den do ordinace pediatričky. Lékařka si se synem povídala, vyšetřila ho a pravila: „Tak, všechno je v pořádku, maminko, až na tu výslovnost. Napíšu Vám žádanku na logopedii." (V tu dobu už syn nekoktal, ale sykavky asimiloval a hlásky R a Ř ještě netvořil (to je vcelku fyziologické, ale vysvětlujte to pediatričce…). Pravila jsem, že jsem logopedka a že to zvládnu. Chyba. Mé snahy o vyvozování vibrant končily řevem (oboustranným). Objednala jsem Františka ke kolegyni Terezce. S Terezkou spolupracoval dokonale. Doma se mnou cvičil vzorně, protože to dělal pro Terezku!!! Za pár měsíců bylo po starostech…

Jaký jsem si z toho udělala závěr?

1) Kdybych měla třetí dítě, byl by to určitě syn a určitě by taky koktal
2) Všechny matky, které s dětmi cvičí doma na logopedii, jsou obdivuhodné a měly by mít svatozář.